

ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ТВОРЧОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

5. Kovaliova, O.M., Safarhalina-Kornilova, N.A. & Herasymchuk, N.M. (2018). *Deontologhiia v medytsyni: pedruchnyk* [Deontology in Medicine: Coursebook]. Kyiv, 240 p. [in Ukrainian].

6. Alexander, L. & Moore, M. (2024). Deontological Ethics. The Stanford Encyclopedia of Philosophy. Available at: <https://plato.stanford.edu/archives/win2024/entries/ethics-deontological> [in English].

7. Gutor, L., Sodomora, P., Vasylenko, O. & Zalutska, H. (2023). Development of media literacy and communication skills by means of digital storytelling in Japan. *Information technologies and learning tools*. ITLT, Vol. 95, No. 3, pp. 88–101. DOI: 10.33407/itlt.v95i3.5217. [in English].

8. Maniuk, L. & Kuchumova, N. (2019). Application of mobile technologies in the process of teaching future physicians at the universities of the USA. *Information Technologies and Learning Tools*, Vol. 74, No. 6, pp. 212–224. DOI: 10.33407/itlt.v74i6.2705. [in English].

9. Nychkalo, N. (2013). Relacja “człowiek-praca” jako podstawa pedagogiki jako nauki. *Interdyscyplinarność pedagogiki i jej subdyscypliny* [The relationship “man-work” as the basis of pedagogy as a science]. *Interdisciplinarity of pedagogy and its subdisciplines* / pod red. Zofii Szaroty, Franciszka Szloska; Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB, pp. 289–302. [in Polish].

10. Rohlf, M. (2024). Immanuel Kant, The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Fall 2024 Edition), Edward N. Zalta & Uri Nodelman (eds.). Available at: <https://plato.stanford.edu/archives/fall2024/entries/kant/> [in English].

11. Zamir, E. & Barak, M. (2010). Threshold Deontology and Its Critique. Law, Economics, and Morality (New York, 2010; online edn, Oxford Academic). DOI: <https://doi.org/10.1093/acprof> [in English].

Стаття надійшла до редакції 31.07.2025

УДК [37.032 : 378.091.212 : 78] : 001.891(477)(045)
DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.339892>

Ірина Дікун, кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри мистецьких дисциплін
КЗВО “Барський гуманітарно-педагогічний коледж
імені Михайла Грушевського”
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9697-0305>

ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ТВОРЧОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті розглянуто окремі аспекти творчого становлення майбутніх учителів музичного мистецтва в контексті їх професійної підготовки. Представлено тлумачення креативно-пошукової активності як конститутивної складової творчої діяльності. Зосереджено увагу на креативно-пошуковому потенціалі проєктно-дослідницької діяльності та актуальності інтеграції її в систему професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. Обґрунтовано специфічні особливості проєктно-дослідницької діяльності мистецького спрямування, визначено її провідні принципи та функції, встановлено етапи реалізації у змісті мистецьких проєктів.

Ключові слова: творча діяльність; креативно-пошукова активність; проєктно-дослідницька діяльність; професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва.

Літ. 10.

Iryna Dikun, Ph.D. (Pedagogy), Senior Lecturer of the Art Disciplines Department
Pedagogical Faculty, Municipal Institution of Higher Education
“Bar Humanitarian Pedagogical College
named after Mykhailo Hrushevskiy”
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9697-0305>

PROJECT AND RESEARCH ACTIVITY AS A FACTOR IN THE CREATIVE FORMATION OF A FUTURE MUSIC TEACHER

The article is devoted to the problem of creative formation of future music teachers while studying at higher music and pedagogical education institutions. It is emphasized that the creative formation of future specialists takes place exclusively in the plane of their creative activity. Creative activity is a catalyst, the means and mechanism of self-realization and self-improvement. Creative development depends on the internal needs of the individual, creative qualities and abilities, as well as on the creation of conditions for the realization of creative opportunities. It is noted that the dynamic side of creative activity, its self-movement, is creative activity. Creative activity is manifested in the individual's desire for independence, initiative, organization, and readiness to perform cognitive and transformative actions. The study presents the author's interpretation of creative activity and its characteristic features.

Attention is focused on the creative and search potential of project research activities. It is emphasized that project research activity combines the cognitive, search, and research components of project technology. Project research activity is creative because it results in new knowledge, a new product. As a cognitive process, a project and research activity is characterized by

ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ТВОРЧОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

purposeful, procedural, structured activity: it involves research, development and solution of the problem; fulfilment of a creative task; presentation and defense of the results of work. The characteristic features of the project research activity of future specialists in the field of art education are revealed; the leading principles of its organization, main functions, stages of implementation in the content of art projects are highlighted.

Keywords: *creative activity; creative and research activity; project and research activity; professional training of future music teachers.*

Постановка проблеми. Сучасний етап реформування національної системи освіти спрямовується на всебічний розвиток особистості, її талантів, інтелектуальних та творчих здібностей, здатності до саморозвитку та творчої самореалізації, про що наголошено в Законі “Про освіту” (2017 р.) [4]. Відповідно до вирішення поставлених завдань відбувається оновлення змісту професійної підготовки майбутніх фахівців мистецької галузі, що передбачає набуття здобувачами освіти не лише професійних компетентностей, а й оволодіння вищим рівнем художньо-педагогічної діяльності – творчим, в процесі якого відбувається професійне зростання, відображаються інноваційні ідеї, креативна діяльність, реалізується творчий потенціал особистості фахівця.

До переліку обов’язкових предметних компетентностей майбутніх вчителів музичного мистецтва, визначених проектом Стандарту вищої освіти України, першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 01Освіта / Педагогіка, спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) (2023) [7] включено: здатність бути творчою та креативною особистістю, прагнути до постійного та систематичного вдосконалення власної музично-педагогічної та виконавської майстерності, досягати поставленої мети, якісно виконувати роботу у сфері педагогіки мистецтва; здатність до творчого проектування, організації різноманітних форм учнівської музичної та мистецької творчості, що відповідає запитам загальної середньої освіти та потребам сучасної школи.

Нова українська школа вже сьогодні очікує на вчителя-новатора, вчителя-дослідника, який має свободу творчості й розвивається професійно. Посилення дослідницького напрямку як творчої складової музично-педагогічної діяльності у професійній підготовці майбутніх фахівців спонукає до активного залучення студентів в проектно-дослідницьку діяльність, в процесі якої формуються творчі якості, відбувається розвиток творчого мислення, креативності, творчих здібностей, набуваються дослідницькі уміння, що стає показником творчого зростання студентів під час їх навчання у закладах вищої музично-педагогічної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема творчого розвитку особистості, розкриття її творчого потенціалу, творчого самовдосконалення і самореалізації ніколи не втрачала своєї

актуальності й розкрита у психолого-педагогічних дослідженнях В. Андрущенко, І. Зязюна, Г. Костюка, В. Кременя, В. Лозової, В. Моляко, О. Музики, С. Сисоєвої, Дж. Гілфорда, Н. Роджерса та ін.

Особливості творчого розвитку майбутніх учителів мистецьких дисциплін, формування їх творчих якостей висвітлено у працях А. Козир, О. Михайличенко, О. Олексюк, Г. Падалки, О. Щолокової та ін. Вченими відзначено необхідність виховання вчителя музичного мистецтва як творчої особистості, здатної до самостійної пошукової активності, науково-дослідницької діяльності, ініціативності щодо пошуку інноваційних підходів у вирішенні завдань музично-естетичного виховання школярів.

Впровадження у фахову підготовку майбутніх учителів музичного мистецтва науково-дослідницьких проектів та формування здатності майбутніх фахівців до проектної діяльності присвячено наукові розвідки Н. Білової, С. Горбенка, А. Растрігінної, О. Ребрової, О. Ростовського, В. Тушевої, М. Шевчук; дослідження щодо особливостей реалізації проектних художньо-педагогічних технологій в освітньому процесі зі школярами на уроках музичного мистецтва та інтегрованого курсу “Мистецтво” представлено у напрацюваннях Л. Кондратової, О. Онопрієнко, Л. Масол, Н. Новикової. Науковці відзначають творчий пошуково-пізнавальний характер проектно-дослідницької діяльності і актуалізують питання її інтеграції в систему професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Мета статті розкрити потенційні можливості проектно-дослідницької діяльності як чинника творчого становлення майбутніх учителів музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Творче становлення майбутніх фахівців відбувається виключно у площині їх творчої діяльності, яка є каталізатором, засобом і механізмом самореалізації та самовдосконалення і залежить як від внутрішніх потреб особистості щодо творчості, творчих якостей та здібностей, так і від створення умов, сприятливих для вияву та реалізації її творчих можливостей.

Слід відмітити, з позиції перетворювального характеру діяльності розрізняють творчу та механічну або продуктивну та репродуктивну діяльність. Творча діяльність має предметно-перетворюючий характер, здатна породжувати якісно нові матеріальні та духовні цінності суспільного значення, а також особистісні цінності. Її визначають

як комбінаторну діяльність уяви, результатом якої є не відображення існуючих у досвіді людини дій та вражень, а створення на їх основі принципово нових образів чи дій (Л. Виготський). Отож, творча діяльність передбачає здатність до постійного перегляду, вдосконалення, перебудови та “перепрограмування” наявної програми поведінки та дій людини і може бути охарактеризована як відкрита система. На думку академіка В.Вернадського, завдяки своїй продуктивній праці та творчій думці людство здійснило перехід від біосфери до ноосфери (“ноос” із грец. “розум”). Реалізація людиною у творчій діяльності надлишкової енергії як власного творчого потенціалу є проявом її духовної природи, творчих можливостей і самовираженням, що власне і задає вектор для подальшого розвитку. Саме тому, стверджує С. Сисоєва, результати творчої діяльності будуть завжди соціально значущими: чи то стосується об’єктивно нового результату, чи то будуть зрушення у творчому розвитку людини [8, 28].

Фундаментальною якістю особистості, що дозволяє здійснити комбінаторні перетворення, виявити і реалізувати потенційні можливості вчені визначають творчу активність (Г. Ващенко, В. Лозова, С. Максименко, В. Моляко, В. Холоденко, М. Холодна та ін.), яка є внутрішньою потребою і динамічною стороною творчої діяльності, її само рухом, що забезпечує вихід суб’єкта за межі вже набутого досвіду [3, 32]. Творча активність знаходить вияв у прагненні особистості до самостійності, ініціативності, захопленості, організованості, готовності до здійснення дій пізнавально-перетворюючого характеру.

В. Холоденко ототожнює творчу активність, яка не стимулюється ззовні і відображає пошуково-перетворюючий стиль діяльності, з креативністю [9, 85]. Як відомо, у психологію термін “креативність” (англ. creation – створювати) – творчі можливості (здібності) людини, був введений у 60-і роки і розглядався як здатність людини відмовлятися від стереотипних способів мислення, швидко і нестандартно вирішувати інтелектуальні (навчальні) завдання (Дж. Гілфорд, Е.Торренс). Через механізми творчого мислення, де взаємопов’язані репродуктивні та продуктивні компоненти, логічне та інтуїтивне (аналіз, синтез, порівняння, встановлення причинно-наслідкових зв’язків, самостійне перенесення знань та вмінь у нову ситуацію, генерування нових ідей, критичність, здатність знаходити протиріччя, прогнозування тощо), а також творчі здібності (продуктивна уява, асоціативність, емпатія, фантазія, інтуїція тощо) креативність забезпечує знаходження оригінальних способів вирішення проблеми, надаючи продуктивності перетворення діяльності. Якщо креативність визначає зміст і новизну творчих дій, то творча активність

забезпечує реалізацію креативного мислення у практичному полі творчої діяльності. Розвиток креативно-пошукової активності здобувачів освіти як конститутивної складової творчої діяльності стає важливим завданням професійної підготовки майбутніх фахівців.

Креативно-пошукова активність характеризується високим рівнем пізнавальної, мотиваційної та діяльнісної сфер особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва. Вона супроводжується особливим емоційним станом, коли переживання, почуття стають рушіями творчої діяльності. Унікальність внутрішньо-особистісних переживань обумовлюється задоволенням потреби у самовираженні та реалізації власних можливостей в процесі активної творчої діяльності. Емоції позитивно формують стійку мотивацію до саморозвитку, самовдосконалення, спонукають до творчості. Такі переживання К. Роджерс відносить до сфери вищих почуттів, які проявляються в емоційному стані “відкриття” [3, 34].

Креативно-пошукову активність майбутніх вчителів музичного мистецтва розглядаємо як самостійно ініційовану продуктивно-перетворювальну діяльність, що відображає оригінальний, нестандартний підхід у вирішенні музично-педагогічних завдань художньо-естетичного виховання школярів, сприяє розвитку і реалізації потенційних можливостей педагога-музиканта та уможливорює його професійне зростання і вдосконалення. Креативно-пошукова активність віддзеркалює потребу студента зануритися у зміст дослідницьких процесів мистецьких та музично-педагогічних явищ, прагнення ввести елементи новизни у способи виконання творчих завдань, запропонувати нові прийоми подолання професійних труднощів тощо.

До провідних ознак креативно-пошукової активності майбутнього педагога-музиканта можемо віднести: пошуково-перетворювальний стиль мислення (критичність, дивергентність, альтернативність, самостійність, швидкість та гнучкість мислення); розвинені інтелектуально-логічні здібності (вміння аналізувати, обґрунтовувати, пояснювати, виділяти головне тощо); проблемне бачення; творча фантазія, розвинута уява, художньо-образне мислення, асоціативне мислення; специфічні особистісні якості (здатність до позитивної комунікації, сміливість, готовність до розумного ризику в професійній діяльності, цілеспрямованість, допитливість, самостійність, наполегливість, ентузіазм тощо); специфічні мотиви (бажання реалізувати власні можливості, бути визнаним, творчий інтерес, захопленість творчим процесом, прагнення досягти визнання результативності в конкретних умовах власної музично-педагогічної праці тощо); комунікативні здібності; здатність працювати в команді, до самоуправління; високий рівень загальної та музично-педагогічної культури тощо [3, 53].

ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ТВОРЧОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У педагогічному аспекті важливо забезпечити цілеспрямованість креативно-пошукової активності майбутніх учителів музичного мистецтва, яка в процесі творчої діяльності відображатиме осмислення та усвідомлення цілей власної музично-педагогічної діяльності, її планування на досягнення бажаного результату, оцінку та коригування діяльності відповідно до поставленої мети. За таких умов креативно-пошукова активність стане вектором та генератором цілепокладаючої діяльності, яка на практиці відкриває перспективи для творчості та професійної майстерності.

Стимулювання креативно-пошукової активності майбутніх учителів музичного мистецтва ефективно відбувається в процесі проєктно-дослідницької діяльності, орієнтованої на розуміння сутності музичних явищ, усвідомлення різних сфер музично-педагогічної діяльності, евристичного потенціалу мистецтва тощо. При цьому, стверджують науковці, проєктна діяльність, будучи інтегративним видом діяльності та виступаючи універсальним джерелом навчання, виховання, творчої взаємодії учасників освітнього процесу, є основою формування більшості професійних компетенцій майбутніх фахівців [5, 63].

Проєктно-дослідницька діяльність поєднує пізнавальну, пошукову, дослідницьку складову проєктної технології і є творчою, оскільки її результатом стає нове знання, новий продукт. Як пізнавальний процес, вона характеризується цілеспрямованою, процесуальною, структурованою активністю, орієнтованою на дослідження, розроблення і розв'язання поставленої проблеми, виконання творчого завдання, презентацію та захист отриманих результатів роботи, що відображається на основних етапах реалізації проєкту:

I. Підготовчий етап: 1) умотивованість проєктної діяльності; 2) чітке планування та структурування змісту; формулювання мети та завдань; визначення етапів роботи;

II. Виконавчий етап: 1) самостійна пошукова робота студентів; 2) проміжне обговорення результатів виконаних практичних завдань;

III. Презентаційний етап: 1) підготовка студентів до публічного виступу; 2) представлення та захист практичного результату.

IV. Підсумковий етап: рефлексивна оцінка результатів проєкту, підбиття підсумків; визначення практичної цінності здобутих результатів [2, 39].

На думку Л. Хоружої, проєктна діяльність – це шлях розвитку творчих здібностей, самостійності та бажання здійснювати ідеально-перспективні зміни в навколишньому світі через креативні дії й операції при створенні конкретного продукту – проєкту, що поєднує ідеальне та реальне. Вона є однією з найбільш перспективних складових освітнього процесу, оскільки забезпечує умови для

творчого саморозвитку та самореалізації учнів і сприяє формуванню важливих життєвих компетенцій [10, 11–12].

Як відзначає О. Горожанкіна, проєктна діяльність в закладах вищої музично-педагогічної освіти створює широкі можливості для творчого самопізнання та тестування набутих професійних компетенцій, зокрема науково-дослідної, музично-критичної, культурно-творчої. Науковиця акцентує увагу на міждисциплінарній інтеграції різних наукових знань із суміжних галузей під час вирішення творчих завдань у роботі над проєктом як однієї з ефективних умов розвитку творчої особистості майбутніх викладачів музичного мистецтва і пропонує у змісті вибіркових дисциплін (“Музична критика” “Музична критика”, “Основи музичної журналістики”) творчі дослідницькі завдання у певних жанрах змістовного та формального параметрів, а також доцільність написання власних наукових досліджень на задані теми [1, 5–6].

Проєктно-дослідницька діяльність є прагматичним містком між теорією та практикою, що дозволяє шляхом активного конструювання різних форм, засобів і дій вийти за межі традиційного освітнього середовища, програмового змісту дисципліни і набути нових професійних компетенцій, практико-орієнтованих знань. Відповідно до специфіки музично-педагогічної діяльності у змісті проєктно-дослідницької діяльності домінуючим є синтез психолого-педагогічних, фахово-музичних, мистецько-інформаційних та комунікаційних знань та умінь. З іншого боку, творча проєктна діяльність є відкритою системою для генерування нових ідей на міждисциплінарній основі для осмислення соціокультурного, політичного, історичного контексту досліджуваного музичного/музично-педагогічного явища, що потребує комплексу знань з історії, філософії, мистецтвознавства, культурології, літератури тощо. Відтак, проєктна діяльність створює широкі можливості для розвитку аналітичного мислення та інтелектуальних здібностей, формування умінь орієнтуватися в різних інформаційних джерелах, набуття навичок самостійної роботи з ними тощо.

Важливо також відмітити, що особливістю проєктно-дослідницької діяльності майбутніх фахівців мистецької галузі освіти є наявність художньо-творчого начала, обумовленого творчою сутністю мистецтва та загальнопедагогічної діяльності як творчого процесу. Дослідження студентами мистецьких явищ, музично-інформаційних джерел, творів музичного мистецтва, евристичний потенціал яких активізує емоційні реакції, свободу фантазії, уявлення, прояви інтуїції, пошукову ініціативу, стимулює звернення до широких творчих узагальнень почуттів і думок, забезпечуючи в процесі проєктно-дослідницької діяльності опанування духовних цінностей як здобутку власного творчого

досвіду (О. Рудницька). Художнє наповнення, образна інтерпретація музично-теоретичних знань, побудова художньо-діалогічного, емоційно-чуттєвого, емпатійного спілкування стають сталими характеристиками проєктно-дослідницької діяльності, яка апелює до асоціативно-образного мислення, художньо-інтерпретаторських умінь учасників. Художньо-естетична, емоційно-ціннісна спрямованість проєктно-дослідницької діяльності сприяє творчому розвитку студентів, стимулює інтелектуально-духовне зростання особистості майбутнього вчителя, формує його ціннісне ставлення до світу та мистецтва в цілому.

Враховуючи принцип педагогічної спрямованості у професійній підготовці, проєктно-дослідницька діяльність майбутніх учителів музичного мистецтва передбачає трансформацію спеціально-музичних (фахових) знань у художньо-педагогічні компетенції, досягаючи взаємоузгодженості отриманих знань, умінь із можливістю використання результатів проєктно-дослідницької діяльності у роботі з учнями під час проходження педагогічної практики та загалом набутого досвіду творчої проєктної діяльності в майбутньому у професійній діяльності [2, 38]. В такому контексті цілепокладальний вектор творчого професійного становлення студентів спрямовується на збагачення музично-педагогічного досвіду, удосконалення методичного інструментарію, розширення мистецького тезаурусу в процесі дослідження мистецьких явищ та музично-педагогічної реальності.

Таким чином, проєктно-дослідницька діяльність майбутніх учителів музичного мистецтва – це цілеспрямована пізнавально-творча діяльність, яка передбачає пошук нестандартних рішень в отриманні нових знань для створення художньо-творчого продукту як кінцевого результату за допомогою проєктних методів та технологій.

Повідними принципами організації проєктно-дослідницької діяльності є: принцип самостійності; принцип свободи творчості; принцип креативності; принцип міждисциплінарності та інтегративності; принцип педагогічно-практичної спрямованості; принцип творчого колективного співробітництва. Вважаємо, що головними функціями проєктно-дослідницької діяльності слід визначити: навчально-пізнавальну (впливає на активне залучення до самостійного здобуття нових знань, пошуку, аналізу, узагальнення, переконструювання отриманої інформації); просвітницьку (забезпечує популяризацію музичної культури з метою її збереження); культуротворчу (формує повагу до культурних цінностей, творів мистецтва, музично-педагогічної спадщини); практико-орієнтовану (передбачає свідому творчу презентацію отриманих результатів в майбутній роботі зі школярами); гедоністичну (створює емоційне піднесення від процесу творчого

пошуку, задоволення від реалізації власних можливостей, переживання успіху та позитивне ставлення до майбутньої професії).

Проєктно-дослідницька діяльність успішно реалізується під час вивчення фахових дисциплін, перетворюючи процес засвоєння знань на пошуково-творчий. Її переваги, як відзначають науковці, полягають у вдосконаленні студентами навичок самоосвіти, саморозвитку, професійної самопрезентації; а головне, в процесі проєктно-дослідницької діяльності змінюються смисли навчання із запам'ятовування та повторення інформації на відкриття, інтеграцію, творчість та презентацію досягнень [6].

Враховуючи специфіку фахової підготовки, в освітній практиці майбутніх учителів музичного мистецтва проєктно-дослідницька діяльність найбільш виразно представлена у творчому проєкті з його різноманітними художніми модифікаціями як от: мистецький, мистецько-освітній, мистецько-просвітницький, концертно-виконавський, науково-творчий, комплексний професійно-орієнтований, навчально-телекомунікаційний, мистецький івент, культурно-просвітницький, культурно-мистецький проєкти та інші.

Організація проєктно-дослідницької діяльності керується музичною ідеєю, характеризується художньо-педагогічною спрямованістю, передбачає досягнення продуктивного результату, новизна якого матиме особистісну значущість і буде презентована як оригінальний творчий продукт у формі культурно-мистецького заходу, відеофільму, відеоролику, публічної лекції, доповіді під час круглого столу, екскурсії, лекції-концерту, презентації в програмах Power Point/Canva, відеорепортажу, квесту, буктрейлера, наукового допису, есе тощо.

Висновки. Таким чином, креативно-пошуковий потенціал проєктно-дослідницької діяльності є ефективним чинником професійно-творчого становлення майбутнього вчителя музичного мистецтва, оскільки передбачає у проєкції музично-педагогічної діяльності інтеграцію і самостійне конструювання студентами нових знань, розвиток здатності поєднання аналітико-синтетичної мисленнєвої діяльності і емоційно-образного осягнення музичного мистецтва, творчого мислення, формування дослідницьких умінь, навичок орієнтування в інформаційному просторі, що визначає траєкторію переходу до професійної самоорганізації і збагачення досвіду творчої діяльності. Подальші наукові розвідки вбачаємо у розробці методично-організаційних основ проєктно-дослідницької діяльності на засадах музейної педагогіки, враховуючи музично-краєзнавчий принцип ("українознавчо-регіональний компонент"), що спрямує проєктно-дослідницьку діяльність студентів на вивчення регіонального мистецького матеріалу, музичної спадщини

ПРОЄКТНО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК ТВОРЧОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

композиторів рідного краю, місцевих обрядів та звичаїв, автентичного фольклору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Горожанкіна О.Ю. Розвиток творчої індивідуальності майбутніх викладачів музичного мистецтва в процесі проєктної діяльності. *Академічні візії*. Вип. 35/2024. С. 1–8. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1349>

2. Дікун І.А. Мистецький проєкт у фаховій підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва. *Мистецтво та освіта*. 2021. № 4 (102). С. 37–43.

3. Дікун І.А. Формування досвіду творчої діяльності майбутніх учителів музики у процесі педагогічної практики : монографія. Київ : НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2019. 242 с.

4. Закон України “Про освіту”. URL: <http://ru.osvita.ua/legislation/law/2231/>

5. Ілішова О., Товстоган В., Козлов Є. Формування готовності майбутніх педагогів до проєктної діяльності як необхідна умова підвищення рівня професійної компетентності. *Молодь і ринок*. 2024. № 5 (225). С. 61–65.

6. Кучерук О.А., Сергієнко Б.Б., Шурхно Н.Ф. Проєктна діяльність як компонент лінгвометодичної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури. URL: <https://drive.google.com/file/d/1bEuLbRQcP6bUL5gBsbhA9tGtzhRxqxy/view>

7. Проєкт Стандарту вищої освіти України перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dogromadskogo-obgovorennya-proyekt-standartu-vishoyi-osviti-zi-specialnosti-014-serednyaosvita-na-persho-mu-bakalavrskomu-rivni-vishoyiosviti>

8. Сисоєва С.О. Творчий розвиток фахівців в умовах магистратури: монографія. Київ: ЕДЕЛЬВЕЙС, 2014. 404 с.

9. Холоденко В.О. Сутність, зміст та структура творчої активності особистості. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки* : зб. наук. пр. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. № 1. С. 84–88.

10. Хоружа Л. Проєктна культура вчителя: етичний компонент. *Шлях освіти*. 2006. № 4. С. 11–17.

REFERENCES

1. Horozhankina, O.Yu. (2024). Rozvytok tvorchoi individualnosti maibutnikh vykladachiv muzychnoho mystetstva v protsesi proiektnoi diialnosti [Development of creative personality of future music teachers in the process of project activity]. *Academic Visions*. Vol. 35, pp. 1–8. Available at: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1349> [in Ukrainian].

2. Dikun, I.A. (2021). Mystetskyi proiekt u fakhovii pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [An art project in the professional training of future music teachers]. *Art and education*. № 4(102), pp. 37–43. [in Ukrainian].

3. Dikun, I.A. (2019). Formuvannya dosvidu tvorchoi diialnosti maibutnikh uchyteliv muzyky u protsesi pedahohichnoi praktyky [Developing Creative Activity Experience of Future Music Teachers in the Process of Pedagogical Practice]. *Monograph*. Kyiv: Drahomanov National Pedagogical University, 242 p. [in Ukrainian].

4. Zakon Ukrainy “Pro osvitu” [About education]. Available at: <http://ru.osvita.ua/legislation/law/2231/> [in Ukrainian].

5. Ilishova, O., Tovstohan, V. & Kozlov, Ye. (2024). Formuvannya hotovnosti maibutnikh pedahohiv do proiektnoi diialnosti yak neobkhidna umova pidvyshchennia rivnia profesiinoi kompetentnosti [Formation of future teachers’ readiness for project activities as a prerequisite for raising the level of professional competence]. *Youth & market*. No. 5 (225), pp. 61–65. [in Ukrainian].

6. Kucheruk, O.A., Serhiienko, B.B. & Shurkhno, N.F. (2021). Proiektna diialnist yak komponent linhvometodychnoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv ukraïnskoi movy ta literatury [Project Activity as a Component of Linguistic and Methodological Training of Future Teachers of Ukrainian Language and Literature]. Available at: <https://drive.google.com/file/d/1bEuLbRQcP6bUL5gBsbhA9tGtzhRxqxy/view> [in Ukrainian].

7. Proekt Standartu vyshchoi osvity Ukrainy pershyi (bakalavrskyi) riven, haluz znay 01 Osvita/Pedahohika, spetsialnist 014 Serednia osvita (za predmetnymi spetsialnostiamy) (2023). [Draft Standard of Higher Education of Ukraine, first (bachelor’s) level, field of knowledge 01 Education/Pedagogy, specialty 014 Secondary Education (by subject specialties)]. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dogromadskogo-obgovorennya-proyekt-standartu-vishoyi-osviti-zi-specialnosti-014-serednyaosvita-na-pershomu-bakalavrskomu-rivni-vishoyiosviti> [in Ukrainian].

8. Sysoieva, S.O. (2014). Tvorchyi rozvytok fakhivtsiv v umovakh mahistratury [Creative development of specialists in the conditions of the master’s program]. *Monograph*. Kyiv, 404 p. [in Ukrainian].

9. Kholodenko, V.O. (2013). Sutnist, zmist ta struktura tvorchoi aktyvnosti osobystosti [The essence, content, and structure of creative activity of the individual]. *Scientific Notes of the National State University named after M. Gogol. Psychological and pedagogical sciences*. Nizhyn, No. 1, pp. 84–88. [in Ukrainian].

10. Khoruzha, L. (2006). Proiektna kultura vchytelia: etychnyi komponent [Teacher’s project culture: ethical component]. *The path of education*. No. 4, pp. 11–17. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 15.07.2025

“Музика – це вища форма мистецтва, яка торкається безсмертного”.

Людвіґ ван Бетховен
німецький композитор, піаніст

